

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm V. Dilectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

⁴ Nota IV. Redditio Instrumenti facta debitori, affert præsumptionem solutionis. Ita *gl. hic verb. Resignauerunt. arg. e. Cum pridem. §. Ille. de pactis. & l. Qui chirographum. s. 2. junct. gl. marg. ff. de Legat.* Quamobrem, si instrumentum debiti penes debitorem reperiatur, vel cancellatum penes creditorem, præsumptio est pro debitore, quòd debitum soluerit, admittitur tamen probatio in contrarium, *l. Si chirographum. 24. ff. De probationibus.* imò etiam præsumptio hæc contrariâ maiore præsumptione separari potest, ut si debitor fuit domesticus creditoris, qui clanculum chirographum ipsi eripere vel lacerare potuit. *arg. auth. ad hoc. §. Ille. C. De latina libertate tollen. & docet Bart. in l. 2. ff. De Pactis. & Panorm. hic. e. 4. n. 16.*

Quæres. Quid opus fuerit circuitione istâ, ut Ecclesiæ S. Mariæ restituerentur possessiones à Monasterio S. Siluestri, quæ deinde eidem Monasterio reddi debebant. Resp. Quia fortè Monasterium per modum exceptionis non opposuit spoliationem suam, & idèd integra ei mansit actio, ut restitueretur in possessiones sibi per vim ereptas; vel tamen fortè opposuerit, tamen auditum non fuit, eò quòd Innocentius III. ad reprobandum factum consiliarij contra Ecclesiasticas personas jurisdictionem exercentis, decreuerit restituendas esse possessiones Ecclesiæ S. Mariæ, perinde ac si spoliatio non interuenisset, ut colligitur ex citato *cap. Ecclesia. De Constitut.* Postea verò ad reprobandum prius factum senatoris urbis, decreuit restituendum esse Monasterium, quòd possessionibus spoliatum erat ab eodem senatore *cit. c. Ecclesia.*

CAPITULUM V.

Dilectus.

PARAPHRASIS.

Rektor Ecclesiæ de Bassevilla controuersiam habebat cum Priore & Monachis eiusdem loci, super jure noualium decimarum, hanc causam Papa quibusdam iudicibus delegauit; interim Abbas & conuentus maioris Monasterii, cui Prior

ille cum suo conuentu suberat, pro se & membris suis generalè gratiam à Sede Apostolica impetrârunt, super percipiendis decimis nulla factâ mentione motæ litis: nihilominus Prior ille & Monachi ex vi gratiæ impetratæ decimas noualium sibi deberi contendebant; sed Honorius III. rescripsit iudicibus, ut non obstante eâ gratiâ in negotio ipso procedant. Intellige Casum huius capituli, quòd Prior & Monachi decimas noualium sibi vendicabant, quia ipsi ex antiquo tempore reliquas decimas intra fines parochiæ sitas soliti sint percipere, sed quia succubissent in iudicio, vñ constat ex *c. 29. de Decimis.* vbi decimæ noualium parochia ad iudicantur, non obstante, quòd perceptio decimarum ex antiquo tempore pertinuerit ad aliâ Ecclesiâ vel Monasterium, idèd Abbas superior, cuius Monasterio prioratus ille subiectus & incorporatus erat, pro se & membris suis impetrauit à Pontifice ampliolem gratiam, super perceptione omnium decimarum, etiam ex noualibus, supprimens quòd de his inter parochum & Priorem lis mota fuerit.

SUMMARIUM.

1. Subreptitium est priuilegium, quod in præiudicium alterius, cum quo lis mota est, impetratur nulla litis mota facta mentione.

Notandum Vnicum. Priuilegium impetratum in præiudicium alterius, cum quo lis mota est, nulla factâ litis pendens mentione, subreptitium & irritum censeri debet. Ita etiam sumitur ex *c. Causam. junct. gl. magna. de testib. c. Dudum. junct. gl. magn. de Priuileg.* Quia princeps non censetur dare priuilegium cum præiudicio iuris alieni, præsertim possessoris, sic etiam in priuilegio impetrando facienda est mentio antecedentis super ea re fæderis seu compositionis, quippe cui princeps non facillè derogare solet. *c. 3. de Decimis.* Accedit in confirmationem, quòd statutum aut lex de nouo emanans non se extendat ad causam litis pendens, quin potius ea decâdi debet secundum iura pristina. *auth. in medio litis sacras iussiones non fieri*

fieri, sed secundum antiquas leges generales lites decidi, ergo multo magis jus speciale seu priuilegium (quippe quod strictiorem interpretationem meretur) ita accipi debet, vt causae litis pendentes non derogentur.

EODEM TIT. IN VI.
CAPITULUM I.
Dispendiis.

PARAPHRASIS.

Statuit Bonifacius VIII. Si contingat aliquem ex iis, qui super electionibus de se in discordia celebratis apud Sedem Apostolicam, vel alibi litigant, vitâ excedere, aut juri suo renuntiare, vel à jure electionis propter defectum excludi, vt interim, dum lis pendet super alterius electione, ad aliam electionem non procedatur; quòd si attentata fuerit, irrita erit. Hæc est noua constitutio vt colligitur ex verb. *Statuimus*. vbi id gl. monet; nam jure antiquo. *c. Ex parte. 10. De arbitris.* electio quæ facta est pendente lite valida iudicaretur; si contra prius electum sententia lata fuerit, at verò hæc jure nouo non potest valida censi, propter juris Regulam 29. ff. quod initio vitiosum est, non potest tractu temporis conualescere. Exceptionem tamen patitur statutum huius Capituli, quam affert hîc *Lapus n. 3. Dominio. colum. 1. Franc. n. 1.* si in discordia electi litigent in fraudem, vt nouam electionem impediant, cum manifestum sit, neutri eorum jus competere, quia enim notoria in iudicium deduci non debent. *c. Quoniam. 11. De filiis Presby.* idè ob eorum deductionem non debet lis pendere censi in ordine ad nouam electionem impediendam.

SUMMARIUM.

1. Per mortem electi ante confirmationem, non vacat de nouo Beneficium, sed prior vacatio durat vsq; ad confirmationem electi.
2. Vacat tamen de nouo Beneficium per mortem illius qui confirmationem aut collatio-

nem iam accepit, quamuis possessionem nondum habuerit.

3. Patronus lite pendente de habilitate presentati, alium presentare non potest.
4. Per hoc quòd vnus ex illis, qui de Beneficio litigant juri suo ac liti renuntiet, aut moriatur, non cessat officium Iudicis ad examinandum jus superstitis.

NOTA I. Si electus ante confirmationem moriatur, beneficium aut Prælatu-
ra non censetur de nouo vacare, sed prior vacatio durat vsque ad confirmationem electi. Ita sumitur ex *hoc. c. & tradit gl. in Clement. 1. h. 1. & explicat Francus hîc n. 1.* Ex quo colligunt cum *Zab. Clement. 1. cit. q. 6.* Si Prælatus electus, qui in curia Romana litigat, ibi pendente lite de cedat, tamen si postea constiterit, electionem eius canonicam fuisse, tamen beneficium seu Prælatu-
ram non vacare in curia, ita vt ea prælatu-
ra ad Papæ collationem spectet, juxta ea, quæ dixi *l. 4. tract. 2. c. 11. versu 4.* Ceterum si postquam aliquis confirmationem aut collationem beneficii accepit, è viuus excedat, beneficium de nouo vacare censetur, tametsi possessio nondum habita fuerit, vt satis colligitur ex doctrina glossæ & Franci locis citatis, idq; inseruiet ad decisionem casus. Si Papa mense Januario canonicatum in Augustana Cathedrali v. g. vacantem contulit Titio, qui ante acceptam eius possessionem mortuus mense Febuario aut Aprilis, collatio pertinebit ad Episcopum diocesanum, vel capitulum, juxta cuiusque Ecclesiæ consuetudinem. videri etiam hîc debet *Clement. 1. h. 1.*

Quæritur hîc, quæ dicta sunt de Electo-
ribus, num etiam locum habeant in præsen-
tatore, si vnum præsentauit, de cuius habilitate controuersia mota est, vtrum pendente lite alium presentare nequeat. Resp. Affirmatiuè, arg. c. seq. est enim eadem ratio, ne lite pendente aliqua mutatio fiat, accedit quòd electio & presentatio secundum iura in plerisque æquiparata sint. Excipit verò *Io. Andreas hîc n. 1.* quòd Laicus Patronus lite pendente intra quadrimestre alterum præsentare possit, juxta *c. Cum autem. 24. de jure*